

SalusAnsvar Livs haveri väcker frågor om ekonomi och förbundsdemokrati

Frågorna är många, både till SalusAnsvar och till Läkarförbundet: Hur kommer förbundet att bevaka medlemmarnas intressen i samband med flytten till SEB Trygg Liv? Kommer förbundet att undersöka om livbolagets hantering av börsnedgången 2000–2002 kan kallas trolöshet, och kan det därmed finnas något ansvar att utkräva av styrelsen för SalusAnsvar och SalusAnsvar Liv?

CHRISTER SJÖDIN
ordförande i Storstockholms
privatläkarförening (S-SPLF)
christer.sjodin@telia.com

|| Likt regalskeppet Vasa håller nu ett av marknadens stolta skepp – SalusAnsvar Liv – på att gå i kvav. Felaktig konstruktion, dåligt väder eller bristfälligt ledarskap?

Hur mycket får vi ta med oss?

Flera läkare, särskilt privatläkare, har en stor del av sitt pensionssparande i Salus. Vi är därför särskilt oroade och har frågor till både Salus och Läkarförbundet. Hur mycket får vi ta med oss av våra sparade pengar? Blir återbäringen kvar hos Salus eller får vi ta med oss den också? Klart är att vi i framtiden får garanti för enbart 90 procent av det sparade kapitalet. Öppnar det vägen för nya återtag? Finns det fortfarande möjlighet att skriva avtal som ger ett livslångt pensions-tillskott? Frågorna är många, inte minst om Läkarförbundets agerande.

Borde be sina sparare om förlåtelse

På Läkarförbundets årsmöte 2004 förklarade förbundets dåvarande VD, Lars Andåker, att han själv inte hade några aktier och inte heller några pensionsförsäkringar i Salus. Han verkade inte vara särskilt motiverad att företräda de intressen medlemmarna har som pensionssparare. På vilket sätt kommer förbundet nu att bevaka sina medlemmars intresse i samband med flyttningen till SEB Trygg Liv? Kommer förbundet att undersöka om bristerna i livbolagets hantering av börsnedgången 2000–2002 kan kallas trolöshet och om det därmed finns något ansvar att utkräva av styrelsen för Salus Ansvar och SalusAnsvar Liv? Ätminstone borde de be sina sparare om förlåtelse.

Förbundsdemokratin

Förlisningen av SalusAnsvar Liv väcker också frågor om den interna demokratin

i Läkarförbundet. År 2004 skrev Stor-Stockholms privatläkarförening en motion till Svenska Privatläkarföreningens (SPLF) årsmöte. Stadgarna medger inte att vi motionerar till Läkarförbundets fullmäktige själva. Ändå ville vi få en öppen diskussion som belyste intressekonflikten mellan förbundet som aktieägare och förbundet som företrädare för pensionsspararna.

Till vår stora förvåning ville inte privatläkarföreningen föra motionen vida-

Replik:

Flytt till SEB Trygg Liv det bästa under rådande förhållanden

Läkarförbundet har som ägare i SalusAnsvar AB agerat för att lösningen ska bli så bra som möjligt för medlemmarna utifrån de förutsättningar som råder. Retrospektivt finns det delar som kan beskrivas som mindre bra affärer för företaget, men ingen av de ansvariga har haft andra avsikter än att göra det bästa för försäkringstagarna.

CATARINA ANDERSSON
FORSMAN
VD, Sveriges läkarförbund
catarina.andersson.forsman@slf.se

|| De medlemmar i Läkarförbundet som är försäkringstagare i SalusAnsvars Livbolag har i jämförelse med kunder i andra försäkringsföretag haft en avkastning åren 1996–2004 i nivå med den i Länsförsäkringar, Nordea och SPP. Kunder i Folksam, SEB Trygg Liv och Skandia har haft en något bättre avkastning. Under åren 1998 och 1999 hade SalusAnsvars Livbolag en totalavkastning som var bland de absolut bästa på marknaden. Under åren 2000–2004 har totalavkastningen varit sämst på marknaden.

re till fullmäktige med motiveringen att frågan skulle hamna fel, eftersom läkare också pensionssparar i andra bolag. Nästa år kom vi igen med en liknande motion, som styrelsen i SPLF denna gång biföll. Sista datum för att lämna in motioner till läkarförbundets fullmäktige hade dock passerats. Så det blev ingen diskussion 2005 heller.

Kommer stadgarna att ses över?

Dessa händelser pekar på en brist i Läkarförbundets stadgar. Centralstyrelsens inflytande blir för stort. Delföreningarna behöver få större möjlighet att skriva motioner till Läkarförbundets fullmäktige. Det räcker inte med att vi som enskilda medlemmar har möjlighet att göra oss hörda. Det visar Lars Andåkers arroganta svar. Kommer förbundet att se över sina stadgar? •

Livbolagets negativa utveckling kan antas fortsätta utifrån nuvarande trend med dagens låga ränteläge. De övergripande orsakerna till den negativa utvecklingen står att finna i bolagets relativa litenhet och i den negativa utvecklingen på kapitalmarknaden under åren 2000 till 2002.

Inga tecken till förbättring

I och med Finansinspektionens reglering av den sk högsta räntan ses ingen snabb förändring i positiv riktning för försäkringstagarna. Läkarförbundet har som ägare i SalusAnsvar AB agerat för att lösningen ska bli så bra som möjligt för medlemmarna utifrån de förutsättningar som råder.

Retrospektivt finns det delar som kan beskrivas som mindre bra affärer för fö-

De övergripande orsakerna till den negativa utvecklingen står att finna i bolagets relativa litenhet och i den negativa utvecklingen på kapitalmarknaden under åren 2000 till 2002.

retaget, men ingen av de ansvariga har haft andra avsikter än att göra det bästa för försäkringstagarna.

Stadgearbete pågår

Vid Läkarförbundets fullmäktigemöte 2005 kom sju av elva motioner från yrkesföreningar, tre från lokalföreningar och en från enskild medlem. Det pågår ett arbete med att se över stadgarna inför nästa års fullmäktigemöte. Om en yrkesförenings fullmäktige vill kunna föra vidare en fråga beror på när i tiden i förhållande till Läkarförbundets fullmäktigemöte som yrkesföreningens fullmäktigemöte är förlagt. Förutom denna väg finns det alltid en möjlighet för enskild medlem att inkomma med motioner till fullmäktige. •

*

Läs mer på Läkarförbundets webbplats <www.lakarforbundet.se>.

LT Debatt

Skriv kort så publicerar vi ditt inlägg snabbare! Bidrag till LT Debatt bör inte vara längre än 800 ord (ca 5 700 tecken).

LT Korrespondens

Skriv kort så kan vi publicera ditt inlägg snabbare! Bidrag till LT Korrespondens bör inte vara längre än 400 ord (ca 2 700 tecken).

Två repliker (mp) om komplementär medicin:

Vi ignorerar inte forskningen men vill lyfta fram det nya

Miljöpartiets generella hållning i den komplementärmedicinska frågan sammanfattas på ett utmärkt sätt i den forskningsproposition som regeringen tagit fram tillsammans med Miljöpartiet (2004/05:80). I propositionen står det: »Mot bakgrund av människors intresse för alternativ- och komplementärmedicin [...] är det viktigt att vetenskapliga metoder används vid utvärdering av behandlingars verkningsgrad och nytta samt vid utvärdering av biverkningar och andra risker.«

MIKAELA VALTERSSON
riksdagsledamot (mp) i utbildningsutskottet
mikaela.valtersson@riksdagen.se

I Läkartidningen 38/2005 (sidorna 2671-5) hävdar Jesper Jerkert i en brett upplagd artikel att Miljöpartiet systematiskt ignorerar vetenskaplig kunskap. Med stöd i två motioner samt en rapport påstår han att ovetenskapen blivit regel på vissa områden i vår partipolitik. Det är inte bara en missvisande slutsats. Det är dålig journalistik.

Ignorerar inte vetenskaplig forskning

Självklart är det inte så att Miljöpartiet ignorerar vetenskaplig forskning. Givetvis bygger vår argumentation och våra analyser i olika politiska frågor på ett högkvalitativt vetenskapligt material. Att vi skulle ha en aversion mot etablerad forskning är direkt vilseledande. När det kommer till det särskilda område som Jerkert påstår sig ha studerat – komplementärmedicinen – har Miljöpartiet alltid haft en generös och positiv inställning till en ökad mångfald avseende behandlingsmetoder både inom och utanför den offentliga hälso- och sjukvården.

Rätten att välja vård

Vi tycker att det är viktigt att var och en har rätt att välja den behandlingsmetod och den vårdgivare som man trivs med, om det så gäller en komplementär alternativbehandling på Vidarkliniken (som står under Socialstyrelsens tillsyn och där all personal har skolmedicinsk utbildning) eller ett vanligt besök hos husläkaren. Vi tror också att det finns något grundläggande positivt i att man under en behandling ser till hela människan. Man ska heller inte glömma att mycket av det som igår betraktades som

okonventionellt idag är en accepterad del av den vanliga världen.

Valfrihet ställer krav på information

Men ju större valfrihet som erbjuds medborgaren, desto större krav måste också ställas på adekvat information om de olika metoderna. När det gäller behandlingsmetoder som massage, akupunktur och kiropraktik har vi sett att de efterfrågas och nyttjas av allt fler människor idag. Enligt en kartläggning, gjord år 2001 av Örebro universitet på uppdrag av Landstingsförbundet, förekom komplementära behandlingsmetoder i samtliga landsting som svarade på undersökningen, och ca 50 procent av dessa hade tecknat avtal med externa utövare, främst inom akupunktur, naprapati och antroposofisk sjukvård.

Kunskap om nytta och risker

Tyvär är det ju så att gränsen mellan den seriösa komplementärmedicinen och det breda fältet av oseriösa utövare kan vara tunn. En av Miljöpartiets profilfrågor är därför att det behövs mer forskning för att utvärdera vilka av de komplementärmedicinska behandlingarna som ger ett kliniskt resultat och vilka som inte gör det. Det handlar om att stärka konsumenten genom att ta fram kunskap om såväl risker som nytta med de alternativa metoderna. I ett läge där så många av våra landsting börjat nyttja dem är det också viktigt att vårdtagaren ges ett ordentligt skydd. För den som fått en felbehandling inom den vanliga sjukvården finns hjälp att få, men den som gått till en alternativ behandlare är helt skyddslös.

Kunskap för ökad trygghet

I den rapport (Hälsorapport. Rapport nr 2. 2002) som Jerkert så löst citerar ur ligger tyngdpunkten på just ökad kunskap för att medborgarna ska få tillgång

till bättre, säkrare och tryggare behandlingar. Vi föreslår där en rad åtgärder som att Socialstyrelsen ska utarbeta regler som avser minimikrav på viss kunskap och kompetens hos dem som använder sig av behandlingar som inte ingår i den traditionella skolmedicinen.

Föreslår registrering av behandlare

Vi föreslår även att Socialstyrelsen ombesörjer en registrering av behandlare som vill bedriva verksamhet. En registrering som skulle innebära att den som registrerar sig förbinder sig att hålla kundförteckning, föra journal, inneha ett gott försäkringskydd och rapportera skador och biverkningar samt följa gällande lagstiftning inom detta område. Naturligtvis skulle Socialstyrelsen även få sanktionsmöjligheter mot dem som inte uppfyller registreringskraven.

Ett annat förslag som framhålls är att staten initierar en vederhäftig forskning kring de komplementärmedicinska behandlingsmetoderna, och att man genom utbildning om komplementär hälsovård ska höja kunskapsnivån hos sjukvårdspersonal i kommuner och landsting.

Människors behov och önskingar

Det är förvånande att Jesper Jerkert väljer att så gravt misstolka vår rapport. För att styrka sin tes hänvisar han vidare till enskilda politikernas uttalanden i en rad utomparlamentariska sammanhang. Det får stå för honom själv. Miljöpartiets politik utgår ifrån människors behov och önskingar. När efterfrågan på alternativa behandlingsmetoder ökar är det vår skyldighet att arbeta politiskt för att skapa en förhöjd kunskap om dem.

Vårt synsätt

Miljöpartiets generella hållning i den komplementärmedicinska frågan sammanfattas på ett utmärkt sätt i den forskningsproposition som regeringen tagit fram tillsammans med Miljöpartiet (2004/05:80), där just alternativa behandlingsformer lyfts fram som ett prioriterat område. I propositionen står det: »Mot bakgrund av människors intresse för alternativ- och komplementärmedicin [...] är det viktigt att vetenskapliga metoder används vid utvärdering av behandlingars verkningsgrad och nytta samt vid utvärdering av biverkningar och andra risker.« •

Vi vill ha ökad samverkan mellan komplementär- och skolmedicin

I Stockholms läns landsting driver vi ett projekt som syftar till att hitta vägar för samverkan mellan skolmedicinen och komplementär- och alternativmedicinen. En viktig del i projektet är att ta fram en policy för hur landstinget ska arbeta inom området. Jesper Jerkert är verksam inom den skeptikerrörelsen och företräder en statisk och ensidig syn på vetenskapen som inte tar hänsyn till utvecklingen och människors hälsa.

LENA-MAJ ANDING
hälso- och sjukvårdspolitiker (mp), Stockholms läns landsting
lena-maj.anding@politik.sll.se

Jesper Jerkert har i ett par artiklar under de senaste månaderna använt osaklig och hårt vinklad argumentationsteknik för att misskreditera miljöpartiet och vårt arbete för att lyfta fram behovet av forskning, regelverk och samverkan inom området komplementär- och alternativmedicin. Nu senast i Läkartidningen 38/2005 (sidorna 2671-5).

Om behandlingseffekter

Jerkert citerar mig: »De här behandlingarnas effekter går inte att bevisa på samma sätt som för läkemedel. Men man kan inte blunda för att dessa yrkesgrupper har stor kompetens, att de hjälper många människor och att till exempel kineserna använt akupunktur i hundratals år med erkänd effekt.«

Det stämmer att jag har sagt så. Där emot är de slutsatser Jerkert drar av citatet felaktiga. Ingenstans har jag förnekat »vetenskapliga undersökningars värde«. Vad jag säger är att den vetenskapliga forskningen måste utveckla sina metoder för att kunna adekvat undersöka komplementär- och alternativmedicins effekter.

Jerkert skulle, om han ville förstå istället för att döma ovetandes, kunna titta på hur man arbetar med frågan på norska Nationellt forskningscenter inom komplementär och alternativ medicin (NAFKAM) vid medicinska fakulteten, Tromsø universitet. De bedriver bland annat forskning utifrån en helhetssyn på behandlingssituationen, vilket är i linje med WHO:s riktlinjer för forskning på området.

Projekt om komplementär medicin

I Stockholms läns landsting driver vi ett projekt kring komplementär- och alter-

nativmedicin. Inom de regelverk som finns för hälso- och sjukvården ska vi hitta vägar för samverkan mellan skolmedicinen och komplementär- och alternativmedicinen.

En annan viktig del i projektet är att ta fram en policy för hur landstinget ska arbeta inom detta område. Policyn ska följa de nationella krav som kommer att ställas för registrering av komplementär- och alternativmedicinska utövare. Enligt en studie (Stockholmare och den komplementära medicinen, 2000) vill 77 procent av invånarna i Stockholm att samverkan ska öka. Som förtroendevald verkar jag på medborgarnas uppdrag.

Misskrediterar Vidarkliniken

Vidare gör Jerkert allt för att misskreditera Vidarkliniken, som är ett sjukhus som arbetar integrerat med skolmedicin och komplementärmedicin. På Vidarkliniken finns läkare med dubbelkompetens. Enligt ett regeringsuttalande är sjukhuset av riksintresse, och det har sedan länge avtal med flera landsting. Liksom andra aktörer inom hälso- och sjukvården är Vidarkliniken underställd Socialstyrelsen. Studier som visar på Vidarklinikens goda resultat finns och är offentliga.

Statisk syn på vetenskapen

Jerkert är ordförande i något som heter »Vetenskap och Folkbildning«, en gren inom den skeptikerrörelsen. Han ger uttryck för en statisk och ensidig syn på vetenskapen, som inte tar hänsyn till utvecklingen och människors hälsa. •